

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

Christopherson, John

[Köln], 1569

Quæ Gregorius theologus de Apolinario & Eunomio in quadam ad
Nectarium scribat epistola, & quòd philosophia monachorum qui illo
tempore vixerunt, eorem hæresis restincta erat, nam orientem
propemodum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-12718

SOZOMENI HISTOR.

in Deum locutus, exilio condemnatus est: hæresisque ex-
cogitata ab eo, interea temporis quodammodo extincta,
propterea, quòd neque Eunomius de ea, neque alius quis-
piam doctus liberè disserere ausus est. At verò Eunomi-
us, vt primum ecclesiæ Cyzicensis, pro Eleusio episcopus
constitutus est, non amplius omnino potuit quiescere, sed
apud populum concionari, & opinionem Aëtij in mediū
denuò adducere cœpit. Itaque homines, vtî sæpe fieri so-
let, obliti eius, qui primum hanc hæresin inuenerat, eius
sectatores Eunomianos ideo appellabant, quòd Eunomi-
us eam renouare, & maiore cum audacia, quàm qui illam
in initio tradidisset, stabilire laborauit.

*Quæ Gregorius theologus de Apolinario & Eu-
nomio in quadam ad Nectarium scribat epi-
stola, & quòd philosophia monachorum qui
illo tempore vixerunt, eorum hæresis restin-
cta erat, nam orientem propemodum vniuer-
sum istorum duorum hæresis peruadebat.*

CAPVT XXVII.

PORRò Eunomium eadem cum Aëtio sensisse necessa-
riò fatendum est. Etenim ille ipse Eunomius gloria-
tur se Aetium habuisse magistrum: quòd quidem li-
berè sæpenumero in suis ipsius scriptis testificatur. Gre-
gorius autem Nazianzenus episcopus in epistola quadã
ad Nectarium eo tempore episcopum Constantinopoli-
tanum, Apollinarium insimulat his verbis. Malo hoc,
quod velut gremio nostro continetur, Eunomius, licet
magnum sit, non tamen contentus est, sed damni loco du-
cit, si non omnes in eandem secum perniciem rapiat. Atq;
ista quidem sunt fortassè aliqua ex parte ferenda. Sed in-
ter ecclesiæ calamitates ea omnium planè acerbissima est,
quòd Apollinaristæ suam doctrinam tam liberè & auda-
citer in vulgus efferre permittantur. Qui quidem, nescio
quomodo, tuo permisso parem nobiscum libertatem sibi
conuentus agendi compararunt. Et quanq̃ tu Dei gratia
adiutus, in diuinis mysteriis adeò cumulatè eruditus es,
vt non solū causam Dei verbi accuratè agere noris, verum
etiam

etiam omnia ea, quæ ab hæreticis contra sanam fidem acutè
 excogitata sunt, plenè perspexeris, tamè non fuerit fortalsè
 incommodū, vt tua amplitudo per meā tenuitatē certior
 fiat, libellū quondā Apollinarii in meas manus venisse, in *Apollinarii abq. in*
 quo omnia, quæ ad hæreticā prauitatē stabiliendā pertinēt, *difficili erroribus*
 breuiter percurrit. Nam in eo asseueranter affirmat quòd
 in œconomia incarnationis vnigeniti Dei filij non es-
 set caro ad nostram naturam reparandam aliundè assum-
 pta, sed quòd ab æternitate carnea illa natura in filio Dei
 inesset. Atque quò hanc absurdam opinionem confir-
 met, sententiam quandam euangelij, quam malè interpre-
 tatus est, profert, quæ ita se habet: Nemo ascendit in cœ- *Ioā. ca. 3.*
 lum, nisi qui descendit de cœlo, filius hominis. Sic vt pri-
 usquam descenderet, filius hominis fuerit, descenderitque
 eandē secū adferens carnē, quam iam in cœlo habet, æter-
 nam scilicet & consubstantialem. Citat porrò quandā apo- *I. Cor. 15.*
 stoli sententiam: Quòd, secundus homo cœlo. Deinde as-
 serit hominem illum, qui de cœlo venerit, mentem non
 habere, sed deitatem vnigeniti mentis naturam suppleuisse,
 & in hominis coagmentatione terriam partem ad animam
 & corpus (quæ in eo, vt humana fert natura, inerant)
 adiunctam esse; quippe mens in illo non erat, sed Deus ver-
 bum eius locum supplebat. Neque hac absurda doctrina
 contentus, acquieuit, sed quo est omnium maxime pesti-
 ferum, ipsum vnigenitum Dei filium, iudicem vniuersita-
 tis, authorem vitæ, & mortis euersorem, mortalem esse af-
 firmavit, inq; sua ipsius diuinitate passum esse, & triduo il-
 lo, quo corpus mortuum erat, diuinitatem quoque eius pa-
 riter mortuam esse, & ita à patre denuò ex morte exci-
 tatam.

Cætera autem, quæ his absurdis opinionibus adiungit
 Gregorius, oratione persequi longū esset. Itaque quid de
 Deo senserint Apollinarius & Eunominus, & quo modo,
 singuli, quibus ista curæ sunt, ex his, quæ commemorau-
 imus consyderent. Quòd si de eiusmodi rebus accuratius
 erudiri secū instituerint, ex scriptis vel istorum ipsorum,
 vel aliorum plura de illis conquirant: quandoquidem mi-
 hi certè ea cum ad intelligendum, tum ad oratione expli-
 candum nō sunt tam facilia. Quod autē ista dogmata nō

T pia-

SOZOMENI HISTOR.

prævaluerint, neque ad valdè multos manarint, nò modò
causis, quas suprà percensuimus, sed etiam monachis eius
ætatis in primis ascribi debet. Nam quotquot in Syria,
Cappadocia, & regionibus circumiacentibus vitam cole-
bant monasticam, doctrinæ concilij Niceni mordicus ad-
hæsere. Nam parum aberat quin tota illa regio à Cilicia
ad phœnices vsq; secta Apollinarii, Eunomij autem à Ci-
licibus & monte Tauro, ad Hellespontum ferè & Con-
stantinopolim infecta fuisset. Vterque enim gentes, tum
quibuscum versabantur, tum vicinas, faciliè ad suas opini-
ones perduxerunt. At verò idem ferè istis accidit, quòd
antè Arianis acciderat. Nam populus in hisce regionibus
monachos, quos diximus, propter virtutem & rectè facta
magnopere admirata, eos verè de fidè sentire credebat, &
qui aliter sentirent, illos utpote doctrinis adulterinis cor-
ruptos detestabatur: non aliter sanè atque Aegyptij, qui
monachorum suorum doctrinam secuti, Arianis strenuè
restiterunt.

*De viris sanctis qui in Aegypto id temporis flo-
ruerunt, scilicet Ioanne, Or, Ammon, Beno,
Theona, Copretelle, Elia, Apella, Isidoro, Sera-
pione, Dioscoro, & Eulogio. CAP. XXVIII.*

IAm quidem se offert occasio, ut eorum, qui in orbe
Christiano se vitæ monasticæ id temporis dedebant,
mentionem faciam, totq; ex illorum numero perfe-
quar, quot pro virili mea parte potero. Nam ea ætas san-
ctissimorù virorù copiâ effudit planè maximâ. In ijs autè,
quos in Aegypto floruisse cognouimus Ioânes faciliè pri-
mas tenebat: cui Deus nò minus, q̄ antiquis prophetis, res
futuras alijsq; hominibus obscuras patefecit: largitusq; est
ei etiam facultatè medendi illis, quos perturbationes cor-
poris & morbi insanabiles diuexabant. Hinc addo Orem
qui ab ineunte adolescentia in solitudine ætatem de-
gerat, assiduè Deum hymnis celebrans. Vixit herbis & ra-
dicibus quibusdâ: aquâ, sicubi repperit, bibit. Vbi autè grâ-
dis naru factus est, iussu diuino in Thebaidem translatus,
plurimis præfuit monasteriis. Neque etiam ipse facultatis
diuina